

STADGA

- SÅ MYCKET MER ÄN SITT OCH STANNA KVAR

För många är stadga jakten efter att hitta en balans mellan rörelse och att vara stilla, explosivitet efter fryst position eller tvärt om där hunden från en fartfylld rörelse ska stanna till och vänta på ny signal.

TEXT: EMMA WAHLÉN FOTO: EMMA WAHLÉN & ISTOCK PHOTO

BALANS HELT ENKELT

Beroende på i vilken situation du och din hund är i kommer detta se olika ut – till vardags kanske du vill ha stadga innanför dörren innan du säger "varsågod" och hunden får gå ut, på lydnadsplanen krävs det att hunden kan lämnas i flera olika positioner för att kunna tilldelas högsta betyg i de olika momenten och en agilityföreläsare vars hund kan lämnas i starten kan i lugn och ro ta sig ut på banan till vald plats innan frisignal ges och loppet börjar. I vilken utsträckning du och din hund vill träna stadga är självklart helt upp till er, men fundera gärna en stund vilka situationer ni hamnar i där just denna träning hade gynnat er!

IMPULSKONTROLL

Många hundar agerar instinktivt och spontant. Självbehärskninng eller impuls kontroll som man också kan kalla det är därför oftast något som behöver läras in. Självklart ska man ta hänsyn till hundens personlighet och egna särdrag, men beroende på vad er vardag, ert träningsliv eller framtida tävlingskarriär ska innehålla finns det en uppsjö av tillfällen där ni kommer ha nytta av just stadga i kombination med självbehärskninng. Träning för impuls kontroll kommer att finnas där under hela er gemensamma stadgaresa.

OMVÄNT LOCKANDE

Namnet på övningen gör det hela klurigare än det egentligen är, hela övningen går ut på att hunden ska avstå frestelsen som i början kan vara en godisbit för att faktiskt få ta sin belöning. För att lära hunden tänka rätt behöver den till en början inte ha någon förbestämd position, men vi kan säga att hunden i

just det här fallet sitter. När hunden sitter håller du fram godisbiten mot hunden, försöker hunden ta godisbiten eller sträcker sig efter handen stänger du handen och belöningen uteblir. När hunden tar bort nosen och sitter stilla igen öppnar du åter handen, i början gäller det att vara snabb och inte begära att hunden sitter stilla mer än någon sekund när handen är öppen. Snart har hunden lärt sig er lek och vet att man endast får godisbiten om man är stilla. På detta vis lär vi hunden att frysa i sin position samtidigt som den får impuls kontroll. Utifrån detta kan ni avancera med att träna i olika positioner eller att du som tränare provar flytta handen – vad händer om du håller den över hunden eller lägger ner handen på marken? Blir det för svårt är det bara att backa i träningen igen!

SOM SÅ MYCKET ANNAT INOM HUNDTRÄNING
VINNER MAN MYCKET PÅ TYDLIGHET, SÅ ÄVEN
INOM STADGA- OCH FRISIGNALSTRÄNING.

ALLVAR ELLER LEK

I förlängningen kan man som förare antagligen se ett ganska stort allvar i att hunden faktiskt har stadga i vissa sammanhang. Man behöver inte mycket fantasi för att kunna "se" fördölsen framför sig som kan inträffa om hunden trycker sig ut

genom burdörren i bilen så fort det öppnas en springa. Men bara för att själva situationen i sig kan vara allvarlig behöver inte träningen vara det.

Precis som i övningen ovan med godishanden kan ni leka fram samma beteende. Istället för godisbit tar man en leksak och frestar hunden med. Håller hunden sin position får den leka. Detta är ett bra komplement till godis då ni kan hamna i träningssituationer där du vill ha ett resultat med mer fart och tryck, något som kan vara svårt för vissa individer att bjuda på vid godisbelöning. Oavsett om man väljer att belöna med godis eller lek är det klokt att förenkla för både sig själv och hunden genom att inte träna i ”skarpt läge” från första början, då risken att misslyckas är stor, störningarna svåra och nästan viktigast av allt – du som tränare bör kunna gå in i ert projekt med precis lika stort fokus och koncentration som du hoppas och förväntar dig att hunden ska.

STÖRNINGSTRÄNING

Som med allt annat vi tränar tillsammans med våra hundar så kan man med fördel börja i en för hunden känd och trygg miljö med lite störningar, detta för att ge både hund och förare så goda förutsättningar vi kan för att lyckas. När båda är varma i kläderna och behärskar den/de positioner ni fokuserar på kan det vara dags att lägga på störningar. Beroende på vilket slutresultat och i vilken situation ni siktar mot att ha stadga i, kommer antagligen störningsstegringen se lite olika ut. För fågelhunden som ska ha en god stadga vid stoppsignal när viltet ska skjutas ser störningen helt annorlunda ut än för till exempel rallyhunden som ska hålla sitt-, ligg- eller ståposition under ett antal minuter när en medtävlade genomför sina moment mer eller mindre nära.

Varken du eller hunden kommer att vinna på det i längden om störningen blir så stor att ni om och om igen misslyckas, därför är det viktigt att titta på vad som är svårt för just din

hund. För vissa är ett miljöbyte betydligt svårare än om det plötsligt börjar regna köttbullar, för andra räcker det att lukten av en köttbulle kommer från träningsvästen men det spelar mindre roll om beteendet ska utföras på en full tågperong!

VÄNTA PÅ FRISIGNAL

Hur vet då hunden när den får byta position efter sin godisbelöning eller explodera efter bollen? Här finns det en del val för oss som förare att ta ställning till. Och oavsett om vi tagit ett aktivt beslut eller ej i dagsläget så jobbar vi antagligen redan med någon typ av frisignal. Det kan vara klicket, ett inlärt ord eller gest, att leksaken kommer fram och kastas iväg, att vi som förare blir aktiva och bjuder in hunden i vår aktivitet eller när godisbelöningen är svalt är det fritt fram att röra sig.

Men om vi själva ännu inte vet vilken/vilka signaler vi använder för att hunden ska bryta sin position – hur ska då hunden kunna veta? Som så mycket annat inom hundträning vinner man mycket på tydlighet, så även inom stadga- och frisignalträning. Om man lär in att det är vid tex ordet ”fri” som det är OK för hunden att resa sig eller springa efter bollen som jag precis kastade iväg som en störning gör vi det enklare för både oss själva och hunden.

NÅGOT FÖR ER

Kanske är detta en träningsform ni redan provat på och utövar, för några har det dykt upp mängder av idéer och någon har redan byggt upp en plan inför nästa träningspass. Oavsett vem du är eller vilken hund du har vid sidan, kom ihåg att det bara är fantasin som sätter gränserna och vilka situationer som just ni som ekipage har nytta av stadga. Ska hunden sitta, ligga, stå eller bli kvar i sin bugaposition? Vill vi jobba mot ett stadigt kvarhållande av apporten eller lära hunden att fixera huvudet i en bestämd position – tveka inte, detta är en färdighet ni kan jobba mot när som helst och var som helst! ■

OMVÄNT LOCKANDE - lättare än du tror!

Öppen hand när hunden gör rätt.

Det gäller att vara snabb med att stänga handen om hunden försöker ta godiset.

DETTA BEHÖVER DU: HUND • GODIS • TÅLAMOD

1. Håll godbiten i handen, i början kan man ha handen stängd så hunden inte kommer åt godbiten. När hunden inte försöker komma åt godbiten öppnar du handen och ger hunden belöningen.
2. Upprepa, snart gör hunden färre försök att komma åt godbiten, den väljer att göra rätt för att få det den vill ha – sin belöning!
3. Håll godbiten i öppen hand, om hunden sträcker sig efter eller försöker ta godbiten – stäng handen. När hunden väljer att göra rätt – belöna!
4. Efterhand som ni blir säkrare på övningen och hunden väljer att vara passiv istället för att försöka ta godbiten kan du öka tiden innan hunden får godbiten.
5. Träna i olika miljöer, utmana med andra störningar och testa vad som händer om du håller handen nere på marken. Tänk på att det är viktigt att lyckas, blir det för svårt är det bara att backa i träningen. Och viktigast av allt, när man tränar stadga med omvänt lockande vill vi att hunden ska lista ut vilket beteende som leder till belöningen, inte lägga ett förbud på att ta den.